26 448 Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

Nr. 921 Brief van de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Werk en Participatie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 oktober 2026

Aanleiding

De sociale zekerheid heeft zich afgelopen decennia ontwikkeld tot een fijn vertakt stelsel met vele regelingen. Deze regelingen hebben zich vaak los van elkaar in hun eigen context ontwikkeld. Hierdoor zijn voorwaarden van regelingen niet altijd eenduidig. Een voorbeeld hiervan is het verschil in definities rond de veelvoorkomende begrippen partner, vermogen en inkomen. Hierdoor komen overheidsorganisaties tot verschillende conclusies over deze begrippen. Dit is voor mensen die van meerdere regelingen gebruikmaken moeilijk te begrijpen. Er ontstaat verwarring en onzekerheid over het recht op en de hoogte van inkomensondersteuning. Het is voor mensen moeilijk te overzien wat de gevolgen voor inkomensondersteuning zijn als er iets in hun leven verandert. Deze onzekerheid kan leiden tot fouten, terugvorderingen en zelfs niet-gebruik. Een ander gevolg van het gebruik van verschillende definities in verschillende regelingen is dat publieke dienstverleners gegevens vaak niet kunnen uitwisselen, maar opnieuw bij mensen moeten opvragen. Dit maakt de uitvoering complex. Het is daarom ook voor publieke dienstverleners van belang om zoveel mogelijk (onderdelen van) regelingen te harmoniseren en standaardiseren.

Wanneer begrippen in verschillende regelingen op dezelfde manier worden toegepast, wordt het voor mensen beter te begrijpen waarom bepaalde rechten of verplichtingen ontstaan. Geharmoniseerde begrippen leiden tot meer eenvoud, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Daarmee wordt het voor mensen ook duidelijker wat de consequenties zijn bij wijzigingen in hun leven, zoals (meer) gaan werken of samenwonen. Geharmoniseerde begrippen, ondersteund door goede gegevens, leiden er bovendien toe dat mensen zo min mogelijk zelf hoeven aan te leveren en er snel duidelijkheid is over het recht op en de hoogte van inkomensondersteunende regelingen.

Dit kabinet maakt werk van gesignaleerde knelpunten en heeft hiervoor de Taskforce Slagvaardige Overheid (TSOv) geïnstalleerd. TSOv investeert in de volgende actielijnen: het vereenvoudigen van beleid en regelgeving, het verbeteren van de (digitale) dienstverlening en het versterken van de interdepartementale samenwerking[1]. Het kabinet zet in op stapsgewijze vereenvoudiging, waaronder het harmoniseren van begrippen en voorwaarden voor inkomensondersteunende regelingen.

Om hiernaar toe te werken is de afgelopen periode via een projectmatige aanpak verkend of, en zo ja op welke manier harmonisatie en standaardisatie van de begrippen partner, vermogen en inkomen een deel van de huidige complexiteit in inkomensondersteunende regelingen kan verminderen. Deze begrippen zijn belangrijke parameters in het stelsel van inkomensondersteuning (sociale zekerheid, toeslagen, eigen bijdragen zorg en studiefinanciering). Het recht op en de hoogte van veel inkomensondersteunende regelingen zijn afhankelijk van deze begrippen. Meer dan 20 regelingen zijn inkomensafhankelijk, meer dan 15

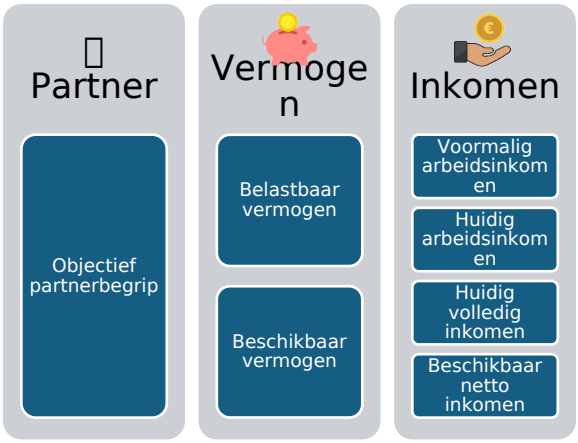
[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 29 362, nr. 406

regelingen kennen een partnerdefinitie en meer dan 8 regelingen een vermogensbegrip. Het harmoniseren en standaardiseren van begrippen is een eerste stap naar een beter te begrijpen stelsel en een efficiëntere uitvoering. Op basis van de analyse zal het kabinet voorstellen uitwerken, om stapsgewijs toe te werken naar het harmoniseren van begrippen in de sociale zekerheid. Een logische eerste stap daartoe is het harmoniseren van het partnerbegrip in de AOW.
Met de Hervormingsagenda inkomensondersteuning werkt het kabinet verder aan een eenvoudiger stelsel, voor een zekerder, begrijpelijker inkomen waarbij (meer) werken loont voor mensen. In de brieven Routekaart Hervormingsagenda inkomensondersteuning van 11 juli 2025[2] en 9 juli 2026[3] heeft het kabinet aangekondigd om binnen het stelsel van inkomensondersteuning de mogelijkheden tot harmoniseren en standaardiseren van de begrippen partner, vermogen en inkomen te verkennen. Ook de Parlementaire Enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening[4] deed de aanbeveling om relevante begrippen eenduidig te definiëren en te harmoniseren. Tijdens de begrotingsbehandeling van het ministerie van SZW heeft het CDA een motie[5] ingediend waarin hier ook aandacht voor wordt gevraagd. Met deze brief informeer ik u over de voortgang van dit traject.

Uitkomsten beleidsanalyse
Met alle betrokken departementen en publieke dienstverleners is per begrip (partner, vermogen, inkomen) een wetsanalyse gemaakt (welke definities worden gehanteerd in welke wetten), een beleidsanalyse gemaakt (wat zijn de verschillende beleidsdoelen en is het uitlegbaar dat voor deze beleidsdoelen verschillende definities worden gehanteerd) en is een vergelijking gemaakt met vooraf vastgestelde kwaliteitscriteria (zijn de benodigde gegevens valide, betrouwbaar, tijdig, herkenbaar, doenlijk). Op basis van de uitkomsten van deze analyses zijn betrokken departementen en publieke dienstverleners tot gezamenlijke voorstellen gekomen ten aanzien van deze drie begrippen.

- Er is één beleidsdoel onderkend voor het begrip partner (tabel 1). Dat betekent dat onderzocht wordt of één partnerdefinitie volstaat voor alle inkomensondersteunende regelingen.
- Voor het begrip vermogen zijn twee beleidsdoelen onderkend (tabel 2). Voor beide beleidsdoelen wordt een vermogensdefinitie voorgesteld. Deze definities zijn aan elkaar gerelateerd: de tweede definitie betreft een (beperkte) uitbreiding van de eerste definitie. Er wordt onderzocht of twee definities volstaan voor alle inkomensondersteunende regelingen.
- Er zijn vier beleidsdoelen onderkend voor het begrip inkomen (tabel 3). In het verleden zijn de definities van het inkomensbegrip geharmoniseerd. Wel wordt onderzocht of de definities kunnen worden verbeterd.

[2] Tweede Kamer, vergaderjaar 2024-2025, 26 448, nr. 849
[3] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 26 448, nr. 904
[4] https://www.tweedekamer.nl/kamerleden_en_commissies/commissies/pefd
[5] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 36 800 XV, nr. 69

Onderzocht wordt of de voorgestelde geharmoniseerde begrippen via wetgeving in de inkomensondersteunende regelingen kunnen worden verankerd. Dit zijn meerjarige trajecten die voor iedere regeling een eigen, stapsgewijs tijdpad volgen. Afhankelijk van de uitwerking gaan daar inkomenseffecten en/of budgettaire effecten mee gepaard. In de uitwerking van beleidsopties voor verschillende wetten zal de haalbaarheid en uitvoerbaarheid worden getoetst en zullen de keuzes zorgvuldig in kaart worden gebracht en aan uw Kamer worden voorgelegd.

Partnerbegrip
Op dit moment worden er voor meerdere inkomensondersteunende regelingen verschillende partnerdefinities gehanteerd. Dit kan verwarrend en soms zelfs onbegrijpelijk zijn voor mensen. Daarbij sluit een aantal van de nu gebruikte definities niet goed aan bij de beleving van mensen. Zo is het mogelijk dat je ten behoeve van de ene regeling wordt aangemerkt als alleenstaand, terwijl je voor een andere regeling juist partner bent van iemand. Verschillende definities zorgen verder voor inefficiënties (iedere uitvoerder moet op een eigen manier het partnerschap vaststellen) en beperken daarmee de mogelijkheden voor proactieve dienstverlening.
Omdat voor het begrip partner één beleidsdoel is onderkend, wordt voorgesteld om naar één definitie voor het partnerbegrip toe te werken voor zo veel mogelijk inkomensondersteunende regelingen. Deze definitie is gebaseerd op de objectieve gronden van het partnerbegrip in de Algemene Wet Inkomensafhankelijke regelingen (Awir). De beoogde geharmoniseerde definitie op basis van de Awir wordt vastgesteld op basis van objectieve criteria die veelal worden verkregen uit basisregistraties.[6] Het wordt voor mensen voorspelbaarder hoe de overheid hun leefsituatie beoordeelt en de kans op fouten wordt kleiner.

Tabel 1: geharmoniseerde definitie voor het begrip partner

Beleidsdoel	Gewenste definitie	Toepasbaar voor

[6] Mensen worden alleen als partner aangemerkt als aangenomen kan worden dat de betrokken personen samen gekozen hebben om financieel zorg voor elkaar te dragen. Dit kan door hier expliciet voor te kiezen, zoals door te trouwen of een geregistreerd partnerschap aan te gaan, of door samen te wonen en een gezamenlijke financiële verplichting aan te gaan, zoals samen een huis te kopen, of als de partners een gezamenlijk kind hebben.

Met het partnerbegrip wordt vastgesteld of er sprake is van *een wederzijdse financiële verantwoordelijkheid*	Partnerbegrip op basis van de objectieve criteria van het partnerbegrip in de Awir[7].	De definitie wordt gebruikt in: Toeslagen (zorgtoeslag, huurtoeslag, kindgebonden budget, kinderopvangtoeslag), WTOS[8], Wet Studiefinanciering 2000 Onderzocht wordt of de definitie gebruikt kan gaan worden in: Participatiewet (inclusief AIO), IOAW, IOAZ, AOW, Anw, Toeslagenwet, de nieuwe kindregeling, eigen bijdragen Wlz en Wmo beschermd wonen

Bijkomend voordeel is dat de uitvoering met deze oplossing eenvoudiger wordt. De uitvoeringskosten worden op termijn mogelijk lager voor regelingen waarin nu op subjectieve gronden wordt beoordeeld of er sprake is van een gezamenlijke huishouding. Omdat een groot deel van de benodigde gegevens uit authentieke bronnen, zoals het BRP, komt, hoeven publieke dienstverleners minder onderzoek te doen naar de feitelijke situatie om te beoordelen of er sprake is van partnerschap. Dit betekent voor mensen dat publieke dienstverleners hiervoor minder vaak achter de voordeur hoeven te kijken en de beoordeling minder wordt ervaren als een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van mensen[9].

AOW/AIO/Anw

Het kabinet ziet het objectief partnerbegrip in de AOW als logische eerste stap om te komen tot een objectief partnerbegrip in de sociale zekerheid. Het primaire doel van een objectief partnerbegrip in de AOW is vereenvoudiging voor mensen en uitvoering. Afgewogen wordt hoe het Awir-begrip zich verhoudt tot doelstellingen die binnen de AOW van belang zijn. U bent per brief van 6 oktober 2025 geïnformeerd over de beleidsoptie objectief partnerbegrip in de AOW[10]. Daarbij is een maatschappelijke kosten- en batenanalyse (MKBA) meegestuurd waaruit blijkt dat het objectief partnerbegrip potentieel kan leiden tot een toename aan ouderen die samen gaan wonen, met daarmee mogelijk vrijkomende woningen en een toename in geboden mantelzorg als gevolg. Het kabinet heeft hier gevolg aan gegeven met een actie in het Actieplan versnelling woningbouw ‘Van plan naar thuis’ dat op 21 september 2026 naar uw Kamer is gestuurd. Het kabinet zet in op het beter benutten van de bestaande voorraad en werkt aan de vereenvoudiging van het AOW-partnerbegrip om zo belemmeringen voor samenwonen en mantelzorg weg te nemen.[11]

Naar verwachting is het effect van het objectief partnerbegrip op de uitkeringslasten beperkt en leidt tot een beperkte afname van armoede onder ouderen. Voor 1,4% van de AOW-gerechtigden (circa 53.000 mensen) wijzigt de uitkeringshoogte bij invoering van een objectief partnerbegrip. Het gaat om een

---

[7] Er wordt voortdurend bekeken of het partnerbegrip uit de Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen (Awir) nog verder kan worden verbeterd, Zo is op 21 april 2026 het Wetsvoorstel vereenvoudiging partnerbegrip toeslagen bij de Tweede Kamer ingediend.

[8] Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

[9] Voor mensen waarbij de objectieve vaststelling uit authentieke bronnen van het partnerbegrip niet past bij hun feitelijke situatie (bijvoorbeeld als een van de partners in noodopvang zit, of een partner vermist is) kunnen er uitzonderingsmogelijkheden blijven bestaan. Deze uitzonderingsmogelijkheden kunnen per wet of regeling verschillen, al worden deze verschillen in de toekomst zoveel mogelijk voorkomen.

[10] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 32 043, nr. 689

[11] Tweede Kamer, vergaderjaar 2026-2027, 32 847 nr. 1504

intensivering van structureel €135 miljoen per jaar. Hier wordt ook de AIO in meegenomen. Daarnaast wordt onderzocht of gelijktijdig het objectief partnerbegrip in de Anw kan worden gerealiseerd. In het geval het objectief partnerbegrip gelijktijdig wordt ingevoerd in de AIO en Anw, leidt dit tot beperkte budgettaire effecten in de AIO en een mogelijke structurele besparing van €0,4 miljoen in de Anw. Deze wijziging kan naar verwachting op zijn vroegst op 1 januari 2029 in werking treden. Het kabinet is voornemens om hierover een voorstel uit te werken. Uw Kamer ontvangt voor de begrotingsbehandeling van SZW een brief met een aantal opties voor de dekking van het objectieve partnerbegrip binnen het AOW domein en gaat hierover graag met u in gesprek[12].

Tabel 1A: Beleidsoptie geharmoniseerd partnerbegrip in de AOW, AIO en Anw

Wet	Intensivering per jaar	Vroegst mogelijke inwerkingtreding
AOW	Van €185 mln in 2029 aflopend naar €135 mln structureel	1 januari 2029
AIO	PM	1 januari 2029
Anw	- €0,4 mln	1 januari 2029

Participatiewet
De geharmoniseerde partnerdefinitie is als beleidsoptie uitgewerkt voor de Participatiewet. U bent over deze beleidsoptie per brief van 4 juli 2025 geïnformeerd[13]. Invoering van een objectief partnerbegrip in de vangnetregelingen vraagt om aandacht, omdat het gevolgen heeft voor het aantal mensen dat recht heeft op een uitkering. Er wordt op dit moment een MKBA uitgevoerd. We verwachten begin 2027 de uitkomsten van deze MKBA. Naar aanleiding daarvan zal worden bezien of, en zo ja op welke termijn, een geharmoniseerd partnerbegrip in de Participatiewet wenselijk en mogelijk is.

Overige wetten
Ook bij nieuwe regelgeving worden de adviezen voor geharmoniseerde begrippen betrokken bij het wetgevingsproces, zoals bij het traject van een nieuwe kindregeling.

Vermogensbegrip
Acht inkomensondersteunende regelingen kennen een vermogensdefinitie: het recht op en/of de hoogte van de ondersteuning of eigen bijdrage is (mede)afhankelijk van het vermogen. Er worden momenteel twee vermogensdefinities gehanteerd: een definitie voor inkomensondersteuning naar draagkracht die gebruikmaakt van het box 3-vermogen uit de Wet Inkomstenbelasting 2001 en een definitie uit de Participatiewet die wordt gebruikt voor vangnetregelingen. De twee onderscheiden definities ondersteunen twee verschillende beleidsdoelen. Derhalve wordt voorgesteld om twee definities te blijven hanteren.

Tabel 2: geharmoniseerde definities voor het begrip vermogen

Beleidsdoel	Gewenste definitie	Toepasbaar voor

[12] Toezegging van de minister van SZW tijdens het Commissiedebat Uitvoering Sociale Zekerheid van 23 september 2026.
[13] Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 34 352, nr. 344

1. Het vaststellen van *draagkracht* Doel is om op basis van draagkracht vast te stellen welke lasten mensen zelf kunnen dragen en waar ondersteuning nodig is.	De geharmoniseerde definitie borduurt voort op het vermogensbegrip uit de Wet inkomstenbelasting 2001 (box 3).	De definitie wordt gebruikt in: Toeslagen (zorgtoeslag, huurtoeslag, kindgebonden budget), eigenbijdragen Wlz en Wmo beschermd wonen
2. Het vaststellen van *beschikbaar vermogen* Doel is het identificeren van het totale beschikbare vermogen om vast te stellen of mensen zelf aan het sociaal minimum kunnen voldoen of inkomensondersteuning nodig hebben.	De definitie voor dit begrip is vastgelegd in de Participatiewet en is niet uitputtend beschreven en daarom moeilijk vast te stellen. Er wordt onderzocht of een definitie gebaseerd op objectieve criteria zoals onder 1 (de kern), aangevuld met een aantal aanvullingen en uitzonderingen (de schil) om tegemoet te komen aan het vangnetkarakter van deze regelingen, beter uitvoerbaar is.	De definitie wordt gebruikt in: Vangnetuitkeringen (Participatiewet, AIO, IOAW en IOAZ)

Het beleidsdoel van de definitie voor *draagkracht* is het identificeren van belanghebbenden met voldoende draagkracht (in dit geval op basis van hun vermogen), zodat de hoogte van inkomensondersteuning of eigen bijdrage hieraan kan worden aangepast. De definitie voor het vaststellen van draagkracht wordt gebruikt voor het vaststellen van het recht op toeslagen (zorgtoeslag, huurtoeslag, kindgebonden budget) en eigen bijdragen in de zorg (eigenbijdragen Wlz en Wmo beschermd wonen). De geharmoniseerde definitie voor draagkracht borduurt voort op het vermogensbegrip zoals dat voor box 3 in de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) gehanteerd wordt[14].

De definitie voor het vaststellen van *beschikbaar vermogen* wordt gebruikt voor het vaststellen van het recht op vangnetuitkeringen (Participatiewet, AIO, IOAW en IOAZ). Deze definitie identificeert welke middelen de belanghebbende heeft of kan benutten om zelf aan het sociaal minimum te voldoen. Deze definitie staat in de Participatiewet en is nu multi-interpretabel. Hierdoor ontstaat er voor uitvoerders ruimte om het vermogensbegrip verschillend in te vullen en het is voor mensen moeilijk om te anticiperen op de gevolgen als hun situatie veranderd. Daarom wordt onderzocht of en hoe deze definitie kan worden aangepast.

De aanpassingen moeten ertoe leiden dat de basis van de definitie geharmoniseerd wordt met de definitie voor het vaststellen van draagkracht (de kern). Daarbovenop geldt een aantal aanvullingen en uitzonderingen om recht te doen aan het complementariteitsbeginsel van vangnetuitkeringen (de schil). Zo maakt een eigen woning of het bezit van een (dure) auto geen onderdeel uit van het vermogen voor het vaststellen van draagkracht (box 3), maar spelen de overwaarde in een eigen woning en het bezitten van een auto wel een rol bij het vaststellen van het recht op vangnetuitkeringen. Door de aanpassingen wordt de

[14] Box3 gaat uit van de rendementsgrondslag zoals die in artikel 5.3, eerste lid, Wet IB 2001 bepaald is en waarin naar bezittingen en schulden wordt verwezen die in artikel 5.3, tweede en derde lid, Wet IB 2001 gedefinieerd zijn.

definitie objectiever vast te stellen en wordt de uitvoering doenlijker voor de uitvoerders van vangnetregelingen en voorspelbaarder voor de ontvangers ervan. Deze aanpassingen zijn als beleidsoptie gepresenteerd. U bent hierover per brief van 4 juli 2025 geïnformeerd[13].

De verwachting is dat het geharmoniseerd vermogensbegrip in de Participatiewet op zijn vroegst 1 januari 2029 kan worden gerealiseerd. Dit vraagt om een nadere toets op van de haalbaarheid en uitvoerbaarheid bij de publieke dienstverleners en tijdige besluitvorming door het kabinet.

Inkomensbegrip
Ruim twintig inkomensondersteunende regelingen in Nederland kennen een inkomensbegrip. Uit de analyse blijkt dat er voor het begrip inkomen nu vier verschillende definities worden gehanteerd. Deze vier definities kennen duidelijk verschillende beleidsdoelen. Derhalve wordt voorgesteld om vier definities te blijven hanteren. Er is gedurende dit traject geconcludeerd dat enkele definities verbeterd zouden kunnen worden, waarbij mogelijk op langere termijn aanpassingen kunnen optreden. De mogelijkheden hiertoe worden de komende tijd in een vervolgtraject verder uitgewerkt.

Tabel 3: geharmoniseerde definities voor het begrip inkomen

Beleidsdoel	Gewenste definitie	Toepasbaar voor
1. Vaststellen van het voormalig bruto-inkomen uit *verzekerde* arbeid (dagloon) Beleidsdoel is het identificeren van het voormalige inkomen om vast te kunnen stellen tegen welk bedrag een werknemer verzekerd is.	Deze definitie is geharmoniseerd met de komst van de Wet uniformering loonbesluit en is vastgelegd in het Dagloonbesluit werknemersverzekeringen.	De definitie wordt gebruikt in: WW en WIA
2. Vaststellen van het huidige (bruto) inkomen uit arbeid Beleidsdoel is het identificeren van het huidig inkomen uit arbeid (loon, uitkeringen, winst uit onderneming en inkomen uit overige werkzaamheden) om te kunnen verrekenen met de uitkering.	De definitie is geharmoniseerd in het Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten.	De definitie wordt gebruikt in: ZW, WW, WIA, Wajong, Toeslagenwet, Anw, AOW, IOW, IOAW en IOAZ
3. Vaststellen verzamelinkomen om draagkracht te bepalen Doel is het identificeren van het totale bruto-inkomen om draagkracht te bepalen. Op basis van draagkracht kan worden bepaald wat mensen zelf kunnen dragen en waar ondersteuning nodig is c.q. de omvang van de bijdrage die wordt gevraagd vanuit het oogpunt van medefinanciering van de zorg.	Deze definitie is geharmoniseerd in de Awir en maakt daarin gebruik van het verzamelinkomen uit de Wet inkomstenbelasting 2001.	De definitie wordt gebruikt in: Toeslagen (zorgtoeslag, huurtoeslag, kindgebonden budget, kinderopvangtoeslag), de eigenbijdragen zorg (eigen bijdrage WLZ en WMO beschermd wonen), de studiefinanciering en de WTOS

4. Vaststellen netto beschikbare middelen (inkomsten) Doel is het identificeren van de totale beschikbare middelen om vast te kunnen stellen of aan het sociaal minimum wordt voldaan.	De definitie voor dit begrip is vastgelegd in de Participatiewet en is niet uitputtend beschreven en daarom moeilijk vast te stellen. Er wordt een voorstel gedaan voor verbetering. Uitgangspunt daarbij is een limitatieve opsomming van inkomenscomponenten, gebaseerd op het SV-loon, die voor minder interpretaties vatbaar zijn.	De definitie wordt gebruikt in: Vangnetuitkeringen (Participatiewet, AIO, IOAZ, IOAW)

Het voormalig bruto-inkomen uit verzekerde arbeid (dagloon), het vaststellen van het huidige bruto-inkomen uit arbeid (verrekenen) en het vaststellen van het verzamelinkomen om draagkracht te bepalen zijn definities van het inkomensbegrip die in het verleden al zijn geharmoniseerd.
Verdere harmonisatie tussen inkomensbegrippen is op dit moment niet nodig. Wel is geconcludeerd dat het de moeite waard is om te onderzoeken of de definities kunnen worden verbeterd. Naar aanleiding van de hersteloperatie UWV wordt gekeken naar mogelijke aanpassingen aan de definitie voormalig bruto-inkomen uit verzekerde arbeid (dagloon) en door het ministerie van Financiën wordt op dit moment een verkenning gedaan naar de (on)mogelijkheden van toekennen van de toeslagen in de actualiteit.

De definitie netto beschikbare middelen (inkomsten) wordt gebruikt door vangnetuitkeringen (Participatiewet, IOAZ, IOAW, AIO). Het doel is het identificeren van de totale beschikbare middelen (inkomen) om zelf aan het sociaal minimum te voldoen. De definitie voor dit begrip is vastgelegd in de Participatiewet en is niet uitputtend beschreven en daarom moeilijk vast te stellen. Er wordt onderzocht of vereenvoudiging mogelijk is. Daarbij wordt gezocht naar een beperkter gedefinieerd inkomstenbegrip dat gebaseerd is op het SV-loon en voor minder interpretaties vatbaar is. Daarbovenop geldt een aantal aanvullingen en uitzonderingen om recht te doen aan het complementariteitsbeginsel van vangnetuitkeringen. Met een deels geharmoniseerde definitie wordt deze objectiever vast te stellen en wordt de uitvoering doenlijker en voorspelbaarder voor ontvangers van vangnetregelingen. U bent over deze beleidsopties per brief van 4 juli 2025 geïnformeerd[13].

De verwachting is dat het geharmoniseerd inkomensbegrip in de Participatiewet naar verwachting op zijn vroegst 1 januari 2029 kan worden gerealiseerd. Dit vraagt om een nadere toets op van de haalbaarheid en uitvoerbaarheid bij de publieke dienstverleners en tijdige besluitvorming door het kabinet.

Governance
Geharmoniseerde en gestandaardiseerde definities van de begrippen partner, vermogen en inkomen moeten toekomstbestendig onderhouden worden. Het gaat dan onder andere om verbeteringen van staand beleid, het implementeren van nieuw beleid, het verwerken van jurisprudentie en signalen uit de praktijk. Om deze processen interdepartementaal en domeinoverstijgend goed te laten verlopen, zijn er afspraken gemaakt om de governance en samenwerking te borgen.

De betrokken departementen, medeoverheden en publieke dienstverleners zullen samenwerken om de geharmoniseerde en gestandaardiseerde definities ook in de toekomst zoveel mogelijk te behouden, zowel voor bestaande regelgeving, maar zeker ook voor implementatie in nieuwe regelgeving. Dit is een relatief nieuwe manier van werken binnen de overheid. Deze partijen zullen een gezamenlijk advies voorbereiden, zo veel mogelijk rekening houdend met de beleidsmatige, uitvoeringstechnische en financiële gevolgen voor alle regelingen waarin de geharmoniseerde definities zijn geïmplementeerd. Een goede ketensamenwerking tussen publieke dienstverleners kan helpen de eenduidigheid voor burgers en een efficiënte uitvoering verder te vergroten. De afspraken over deze domein overstijgende aanpak wordt verder uitgewerkt. Het ministerie van SZW heeft hierin een coördinerende rol.

Het streven is dat de geharmoniseerde definities in de toekomst leidend worden voor nieuwe wet- en regelgeving en aanpassingen aan bestaande wet- en regelgeving. Maar uiteindelijk blijft de vakminister/-staatssecretaris eindverantwoordelijk voor de definities van de onder hem of haar vallende wet- en regelgeving. Het kabinet kan besluiten om af te wijken van het gebruik van de geharmoniseerde definities indien hier objectieve en dringende redenen voor zijn. Het kabinet zal dit in de memorie van toelichting toelichten (comply or explain) en dit kan vervolgens onderdeel zijn van het parlementaire debat.

Tot slot
Geharmoniseerde begrippen leiden tot meer eenvoud, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Daarmee wordt het voor mensen ook duidelijker wat de consequenties zijn bij wijzigingen in hun leven, zoals (meer) gaan werken of samenwonen. Daarom zet het kabinet in op stapsgewijze vereenvoudiging, waaronder ook het harmoniseren van begrippen in inkomensondersteunende regelingen.

Deze brief presenteert de voortgang van de verkenning naar het harmoniseren van de definities van de begrippen partner, vermogen en inkomen. Zoals hiervoor gemeld wordt onderzocht of de geharmoniseerde begrippen via wetgeving in de inkomensondersteunende regelingen kunnen worden verankerd. Dit zijn meerjarige stapsgewijze trajecten die voor iedere regeling een eigen tijdpad volgen. Afhankelijk van de uitwerking kunnen daar inkomenseffecten en/of budgettaire effecten mee gepaard gaan. Op basis van deze analyse en de nadere uitwerking van de uitvoeringstoetsen werkt het kabinet aan voorstellen om een eerste stap richting harmonisatie van begrippen te zetten. Een logische eerste stap daartoe is het harmoniseren van het partnerbegrip in de AOW. Het kabinet wil uw Kamer graag uitnodigen om in gesprek te gaan over het financieren van vereenvoudigingen en verbeteringen in de sociale zekerheid voor zowel mensen als de uitvoering.

Mede namens de staatssecretaris van Financiën, de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport, de minister van Langdurige Zorg Jeugd en Sport en de minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.A. Vijlbrief

De minister van Werk en Participatie,
A.A. Aartsen